

Uitpers (Bryssel) nr 97 april 2008

Stalin – fosterlandsvännen som försvarade Ryssland såsom Putin gör idag

Natalia Narotchnitskaia. *Que reste-t-il de notre victoire? Russie-Occident: le malentendu.* (Vad återstår av vår seger? Missförståndet mellan Ryssland och Västern). Paris: Editions des Syrtes, 2008. -203 sid. 17,10 euro.

Josef Stalin var en stor patriot och en god statsman. Det står att läsa i den nya historieboken för grundskolans högstadielärover i dagens Ryssland.

Stalin har alltså, utan större hyss, återupprättats under president Vladimir Putin. Och tvivel om "fader Stalins" storhet ses idag som nästintill landsförräderi.

Rysslands naturliga gränser

Det stora Ryssland ska återta sin plats i världen, såsom Stalin på sin tid gjorde Sovjetunionen till en stormakt. Och i det resonemanget görs det knappt någon skillnad mellan vad Sovjetunionen var och vad Ryssland av idag är. Bärande är att Stalin gav Ryssland sina naturliga gränser. En tankegång som ligger helt i linje med Putins "patriotism".

Detta är det huvudsakliga innehållet i boken som nu utgetts i fransk översättning. Författarinnan Natalia Narotchnitskaia leder det "Ryska institutet för demokrati och samverkan", som upprättades för att klargöra den ryska synen på mänskliga rättigheter. Men hon är ingalunda varken den förste eller den främste i att förespråka en "återomvärdering" av Stalin.

"Victoire" Segern som Narotchnitskaia omhuldar är den i det andra världskriget. Med rätta kritiserar hon uppfattningen i Väst som minimerar sovjetarméns roll i nerkämpandet av Nazityskland. Vad som även ondgör ryssar av idag är faktumet att samtidigt som koncentrationslägret Auschwitz befrielse firas dras, i Polen och i Baltikum, de trupper som gjorde det i smutsen.

Stalin vann kriget mot nazismen

Natalia Narotchnitskaia går också ett steg längre i återupprättandet av Stalin. Hon försvarar icke-angreppsavtalet som Nazityskland och Sovjetunionen slöt 1939. Den pakten innebar ju att Polen och Baltikum delades upp mellan stormakterna. Hon argumenterar att balterna hade det mycket bättre med Ryssland än med Tyskland, som om det valet hade varit det enda alternativet.

Enligt henne är all västlig kritik av Stalin driven av avundsjuka att han gjorde Ryssland mäktigt – observera Ryssland inte Sovjetunionen. Kritik av Stalin betyder alltså att ifrågasätta den fosterländska segern 1945.

På frågan om att Stalin var ansvarig för deportationer och förintandet av otaliga människors liv svarar Narotchnitskaia att hur än, så var Stalin en stor patriot utan mindervärdighetskomplex. (?!). Tack vare honom blev landet en stormakt.

Stalin spelade ju också – för att uppbåda befolkningen efter nazisttruppernas snabba segrar 1941 – på den ryska nationalismen i alla dess tonarter. Så i den meningen var han otvivelaktigt en förelöpare till dagens Putin.

Det ideologiska varumärket

Boken *Que reste-t-il de notre victoire? Russie – Occident: le malentendu*. återspeglar i alla avseenden Kremls aktuella strävanden. Putin-Medvedev regimen vill dölja dagens realitet och har behov av en ideologi härför. En nyliberal sådan passade inte i Ryssland av idag. Man har behov av att ge intryck av en kamp mot de storkapitalistiska oligarkerna. Nationalismen förpackad som patriotism tjänar alltså som ideologisk täckmantel för den postsovjjetiska kapitalismen.

Att denna patriotism leder till rasism och främlingsfientlighet underkänner Jacques Sapir som skrivit ett efterord. Han säger att i förhållande till Rysslands befolkning sker det inte fler rasistiska attacker än vad som sker i Västeuropa. Det är långt ifrån en sanning. Under exempelvis åtta veckors tid dödades 28 människor i Ryssland p.g.a. sin mörkare hudfärg. Det är det kända antalet. I verkligheten finns det ett mörkertal. Många attacker trissas bort och kommer aldrig in i den officiella statistiken.

Freddy De Pauw.

Översättning Per-Erik Wentus.